

מדת הדין

לע"נ מרת שרה שיקוביצקי ע"ה
בת הגי"ר שמריהו זצ"ל הערות
הנחצות טל 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 41 פרשת במדבר תשע"ג

עירובין סג-סט

שיעור חזק היוםי בדרך קצרה

הגלוסקא מהדרך, ומצא נכרי אחד ואמר לו ר"ג מבגאי טול הפת הזו מאלעאי, שאל אותו ר' אלעאי מהיכן הוא ואמר לו מעיירות של בורגנים, ומה שמך אמר לו מבגאי שמי, אמר לו האם ר"ג הכיך, אמר לו לא, ולמדנו מכך שקרא לו ר"ג ברוח הקודש ולמדנו שאין מעבירים על האוכלים, והולכים אחר רוב עובדי דרכים שלא נתן לר' אלעאי לאכול, והמצוה של נכרי אחר פסח מותר בהנאה וכשהגיעו לכזיב בא אחד ורצה שיתירו לו נדרו אמר ר"ג שמה שמא שיתנו רביעת יין אטלקי, אמר לו כן, אמר א"כ יטייל אחרינו עד שלימג היין ואחר לו מילין כשהגיעו לסולמה של צור, ירד ר"ג מהחמור והתעטף וישב והתיר לו נדרו ולמדנו מכך שרביעית יין האיטלקי משכר, ושיכור אל יורה ודרך מפניה היין, ולא מפירים נדר רכוב או מהלך או עומד אלא יושב, ומה שהצריכו ללכת ג' מילים שיין האיטלקי משכר יותר, ואף שרבה אמר שדרך טורדנו יש לומר שברכוב אינו טורדו, ולפי"ז יש לומר שאין הבדל בסוגי היין אלא ברכוב צריך ג' מילין, ואמנם ר"ג אמר שמפירים נדר אפילו מהלך או רכוב, אלא זה תלוי במחלוקת תנאים אם צריך לפתוח בהרטה כדי להתיר וצריך לשבת, ואם מתירים בלי לפתוח בהרטה א"כ אפשר לחברת אפילו רכוב או מהלך, ור' יוחנן אמר שר"ג פתח לאותו אדם שיש בוטה כמדקרות חרב ולשון חכמים מרפא שכל הנודד ראוי לדוקרו אלא לשון חכמים שמתירים הנדר הוא מרפא. דוקא בדרות הראשונים אין מעבירים על האוכלים אך אחר שבנות ישראל היו פרוצות בכשפים מעבירים על האוכלין על הרייתא שעל שלמים מעבירים אך על חתוכים לא מעבירים ורב אסי הוכיח מהפסוק ותחללנה אותי אל עמי בשעלי שעורים ובפתותי לחם משמע שגם בפתיתים עושים כשפים, ויש לומר שהם רק נוטלים אותם בשכרם אך לא עושים בהם כשפים.

דף סה רב ששת אמר בשם ר"א בן עזריה שהוא יכול לפטור כל העולם כולו מדין מאז החורבן שכתוב לכן שמעי נא זאת עניי ושכרות ולא מייך שאין להם עון, בגלל שכרותם. ואף שנאמר ששיכור מקחו ומכרו ומכרו ומכרו ואם עבר עבירה של מיתה ממתים אותו ואם מלקות מלקים אותו, והוא כפיכח לגמרי אלא שפטור מהתפילה, ויש לומר שר"א דיבר על חובת תפילה, ור' חנינא אמר שכ"ל כשלא הגיע לפתוח בלשון אומר הגיע לכך פטור מהכל שהוא כשטוה. ועוד אמר ר' חנינא שמי שאינו מוכר ברכת אביו בשעת שיכרות סוגרים וחותרין לו מהצרות, שכתוב אפיקי מגינים סגור חותם צר, ואפיק הוא מלשון העברה שכתוב אחי בגדו כמו נחל כאפיק נחלים יעבורו, ור' יוחנן אומר שילמדו מהפסוק על מי שאינו מוציא תפילה בשעת שכרות, שמפיק הוא מלשון גילוי שכתוב ויראו אפיקי מים ויגלו מוסדי תבל, ואמנם יש פסוקים כמו ב' הדיעות וההבדל ביניהם אם ניתן למסור לשומר שמירה על כך שיעירו, כמו שרב ששת מסר שנתו למשמשו, ר' חנינא צריך לחכות שיתעורר מעצמו, ור' יוחנן צריך, רב אמר שמי שאין דעתו מיושבת עליו לא יתפלל שכתוב בצר אל יורה, ור' חנינא לא התפלל ביום שכנס שכתוב צר אל יורה, מר עוקבא לא יצא לדין ביום של רוח דרומית חזקה, וכן אמר ר"ב אל יצחק שהלכה צריכה לצילות כיום של רוח צפונית, ואב"י אמר שאם אומנתו היתה אומרת לו לטרוח לקרב כותח לא היה לומד כראוי, ורבא אמר שאם היתה כינה עוקצת לא היה לומד. מר בר רבינא דעתה לו אמו בגד לכל יום מ' ימים, ר' יהודה אמר שהלילה נברא רק לשניה, וריש לקיש אמר שהלילה נברא לגירסא ואמרו לר' זירא שמועתיך ברורות אמר להם שהם משל הימים, בת רב חסדא אמרה לו האם אינך צריך לישון אמר לה שגיגעו ימים ארוכים בזמן וקטנים במצוות אחר מותי שאינן אז הרבה, ר"ב בר יצחק אמר שאנו פועלי יום ורב אחא בר יעקב היה לווה מהלילה להשלים לימוד יומו. ר"א אמר שהבא מהדרך לא יתפלל ג' ימים שכתוב ואקבצם אל הנר הבא אל אחוא ונחנה שם ימים שלושה ואבינה בעם. וכן אב"י של שמואל כשהגיע מהדרך לא התפלל ג' ימים, שמואל לא התפלל בבית שיש שם שיכר שהריח משכרו וכן רב פפא לא התפלל בבית שיש שם הרסנא בגלל ריחם, ר' חנינא אמר שהמתפתה בינו יש בו מדעת קונו שנאמר וירח ה' את ריח הניחוח והמתישת בינו יש בו מדעת ע' זקנים שיין גימטריא ע' וכן סוד הוא ע' נכסין יין יצא סוד, ר' חניו אמר שיין נברא לחנם אבלים ולשלם שכן לרשיעים שכתוב תנו שיכר לאובד ויין למרי נפש, ועוד אמר שמי שאין נשפך יין בביתו כיון אינו בכלל ברכה שכתוב ויכר את לחמך ומימך ומים הכוונה שניקחים בכסף מעשר כלחם וזה יין ואם נשפך היין כמים הוא בכלל הברכה ואם לא לא, ר' אלעאי אמר שאדם ניכר אם הוא הגון, חב' דברים בינו בכיסו ובכסו שאינו קפדן. רב אמר שרלבי ור' חנינא אמר יש חב' פנימית שגרים בה ישראל ונכרי ובחיצונית גר ישראל, העכו"ם אוסר, רבה ורב יוסף ישבו בסוף שיעורו של רב ששת והוא אמר שרב אמר לדעת ר"ג, ורבה הישראל בחיצונית אוסר הנכרי, שאיך גם גדולים טועים בזה שלר"ג גם כשאיך ישראל בחיצונית אוסר הנכרי, ואין לומר שכן היה המעשה שהרי שאלו את רב מה דין פנימי במקומו ואמר שמותר, ולר"א בן יעקב לא נאסר אלא אם יש ב' ישראלים עם הנכרי, ולר"ע אוסר גם כשאין נכרי כי רגל המותרות במקומה אוסרת שלא במקומה, ורב הונא בר רב יהושע מסביר שזה לר"א בן יעקב ולר"ע, וכשעברו שעם ישראל לבד מותר וכשיש נכרי אסור, ר"א שאל את רב במקרה שיש ישראל ונכרי בחיצונית ישראל בפנימית ובמקרה כזה לא מצויים לגור כי הנכרי אינו מפקח להרוג את ישראל שעימו, כי אם הפנימי ישאל היכן היהודי שגר עימך יאמר לו שהלך לעולם, או שבכ"ז הוא מפקח שהפנימי ראהו, אמר רב תן לחכם ויחכם עוד אסור, ר"ל ותלמידי ר' חנינא נקלעו לפונדק והיה שם רק המושכר ולא השוכר, והסתפקו אם מועיל לשכור ממנו וזה פשוט שאם אינו יכול לסלקו שאינו מועיל לשכור, אך במקרה שיכול לסלקו יתכן שניתן לשכור ממנו, או שכרגע אינו נקרא לרשותו, אמר ר"ל ששוכרו ואח"כ נשאל את רבותינו ואח"כ שאלו את ר' אפי ור' אפי ששוכרו עש. ר' חנינא בר יוסף ור' חייא בר אבא ור' אסי נקלעו לפונדק שבא הנכרי בעל הפונדק בשבת, והסתפקו אם שוכר כמערב שמועיל דוקא מבעוד יום או ששוכר כמבטל רשות שמועיל אפילו

דף סג רב המנונא הורה בעיר חרתא של ארגיזי בשני רב חסדא, רבינא בדק סכין בבבל, ואמר לו רב אשי שאינך יכול להורות שם, אמר לו והרי רב המנונא הורה בימי רב חסדא אמר לו ששינוי שלא הורה, אמר לו רבינא ששינוי הורה ושינוי לא הורה, ודוקא בימי רב הונא לא הורה, אך בימי רב חסדא כן הורה שהוא כתלמיד חבר שלו ואני תלמיד חבר שלך, רבא אמר שתלמיד חכם יכול לראות סכין לעצמו, רבינא הגיע למחוזא והאכסנאי הראה לו סכין אמר לו תראה שרב אמר לו שרבא עצמו אומר שתלמיד חכם רואה לעצמו, אמר לו שאני כאילו קונה ממך וא"כ איני יכול לראות לך, ר"א מהגרוניא ורב אחא בר תחליפא הגיעו לביתו של רב אחא בר רב איקא במקומו של רב אחא בר יעקב ורצה ברב אחא לעשות להם עגל שלשי משובח, והראה להם סכין ורב אחא בר תחליפא אמר לישו חסדא לכבוד רב אחא בר יעקב אמר לו ר' אלעזר שרבא אמר שתי"ח רואה לעצמו ונענש ר"א על כך, ואף שרבא התיר אך כיון שהתחילו בכבודו של רב אחא היו צריכים להראות לו, או שרב אחא הוא מופלג בזקנה וחכמה, רבא אומר שמותר להפריש מאיסור אפילו לפני רבו, רבינא שרב לפני רבו וראה אדם שקושר חמורו בדקל בשבת, אמר עליו קולו ולא השגיח בו, אמר רבינא שיהיה אדם זה בנידוי ואמר לרב אשי האם מקרה כזה הוא כחוצפה לפני הרב אמר לו שאין חכמה ואין תבונה כנגד ה' שבמקום חילול ה' אין חולקים כבוד לרב. רבא אומר שהמורה בפני רבו חייב מיתה שלם ובפני אסור אך אין חייב מיתה, ומה שר"א אמר שבני אהרן מתו כי הורו הלכה בפני משה רבן שדרשו שם שהאש יורדת על השמים מצוה להביא מההדיוט, ולר"א היה תלמיד שהורה הלכה בפניו ואמר ר"א לאשתו אמא שלום אני תמה אם יוצא זה שנתו ולא הוציא שנתו אמרה לו וכי נביא אתה אמר לה לא נביא אני וצא בן נביא, אלא יש לי קבלה מהמורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, ור' יוחנן אמר שתלמיד זה היה ר' יהודה בן גוריא שהיה חרוק ממנו ג' פרסאות וא"כ רואים שיש חיוב מיתה גם לא בפניו, ואין לומר שזה משה וזה ממש בפניו כי לא היו מזכירים שמו ושם אביו, ר' יוחנן אמר שהמורה הלכה בפני רבו ראוי להכניס נחש שכתוב ויען אליהו בן אבראם הבזוי ויאמר צעיר אני לימים על כן זחלתי וכתוב עם חמת זחלתי עפר, ור' חנינא אמר שנקרא חוטא, שכתוב בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך, רב המנונא שאל מפסוק זה על הפסוק שברתי צדק בקהל רב, שבזמן שרבו של דוד עירא הלא יאירי היה קיים הוא הסתיר תורתו ואחר מותו דוד פרסם את תורתו. ר' אבא בר זבדא אמר שהנותן מתנותיו לכהן אחד מביא רעב שכתוב עירא הלא יאירי היה כהן לדוד שרק הוא היה כהן ואח"כ כתוב והיה רעב בימי דוד, ר' אלעזר אומר שמורידים אותו מגדולתו שכתוב ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא אף שלמשה לא היה אותי לא ציוה, ואעפ"כ נענש שכתוב על יהושע ולפני אלעזר הכהן צמוד ולא כתוב שהיושע הוצרך לאלעזר. ר' לוי אומר שהמורה דבר הלכה לפני רבו הולך לשאול ללא ילדים, שכתוב ויען יהושע בן נון משרת משה מבחוריו ויאמר אדוני משה כללם, וכתוב ביחוסיו נון בן יהושע בניו ויהושע לא היה ילדים, ולדעת ר' אבא בר פפא נענש יהושע רק בגלל שביטל את ישראל לילה אחד מפריה רביה שכתוב והיה יהושע ביריחו וישא עיניו וירא וכתוב ויאמר כי אני שר צבא ה' עתה באתי משלם את עתת באתי וכן היו הערבים ועכשיו בטלתם מתורה אמר לו על מה באת אמר לו תמה באתי וכן היה יהושע בלילה ההוא בתוך העמק שלן בעומקה של הלכה, וכל זמן שארון ושכינה שלא במקומם אסורים בתשמיש. ר' שמואל בר אינאי למד מפסוק זה שתלמוד תורה גדול מהקרבת תמידין שהמלאך אמר לו עתה באתי, רב אמר שהישן בחדר שאיש ואשתו נמצאים שם נאמר עליו ואת נשי עמי תגרשו מבת תענוגיה, ולרב יוסף אפילו היא נידה ורבא אמר שתבא עליו ברכה אלו אינו נכון כי מי שמר עליהם עד עתה, היה מבוי שהיה גר לחמן בר יוסתק ובקשו ממנו שישכיר להם רשותו לשבת ולא הסכים, ואמרו לאב"י ואמר להם שכולם יבטלו רשותם לגבי אחד ואז הוא יחיד במקום נכרי שאינו אוסר, אמרו לו שהטעם שאסור כי ישראלים הם זה מצוי לדור כן וא"כ גם כך מצוי, אמר אב"י שגם ביטול רשות לאחד אינו מצוי ולא גזרו רבא על כך. ורב הונא בר רב יהושע סיפר זאת לרבא

דף סד אמר רבא שא"כ התבטלה תורת עירוב מאותו מבוי ואם יעברו יאמרו שעירוב מועיל במקום נכרי וגם אם יכריזו זה לא יועיל לדורות הבאים שלא שמעו בהכרזה, ורבא אומר שיש תקנה שאחד מבני המבוי יתחבר עמו, וישאל ממנו מקום בביתו להניח משהו שם, ואז הנכרי כשכירו ולקטשו שאינו אוסר, כמו שאמר שמואל ששכירו ולקטשו נותן עירוב וזה מספיק, ואמר אב"י לרב יוסף אם יהיה ה' שכירו ולקטשו נחמיר לאסור, אמר בר יוסף ששכירו ולקטשו אומרים רק לקולא ולא לחומרא, ואמר ר"ג על שמועה זו שהיא מעולה, אך על דין ששתה רביעית יין אל יורה אמר ר"ג שאינו נכון כי אין לו צלילות דעת ללא ששתה רביעית יין ואמר לו רבא שר' אחא בר חנינא אמר על הפסוק רועה זונות יאבד הון שמי שאומר על שמועה זו נאה וזו לא, מאבד הונה של תורה אמר לו אני חוזר ב', רבה בר רב הונא אמר ששתוי לא יתפלל ואם התפלה תפילות תפלה אך שיכור אמר לא התפלל תפלתו תועבה, ור' אבא בר שומני כשנפרדו זה מזה אמרו שישכור מתוך דבר ההלכה, כמו שאמר רב הונא שהנפטר מחבירו יפטר מתוך דבר תורה שמתוך כך זוכרו, ואמרו מה ההבדל בין שתוי לשיכור ששתוי יכול לדבר לפני המלך ואילו שיכור אינו יכול לדבר לפני המלך, והשני אמר שהמחזיק בנכסי הגר ורוצה שיתקיים בידו יקח בהם ס"ית ורב ששת אמר אפילו בעל בנכסי אשתו, ורבא אמר אפילו עשה עסק והרויח, ורב פפא אמר אפילו מצא מציאה, ור"ג בר יצחק אמר שאפילו כתב תפילין גם מתקיימים בידו. ור' חנינא אומר שהמקור לזה בפסוק, וידר ישראל נדר לאמר, שאם יצליחו יקדישו לשמים. לרמי בר אבא הליכה בדרך מיל ושינה כל שהיא מפניהם ורבה אמר שזה רב עם שנתה רביעית, ואם שנתה יותר בדרך גורמת ליותר טרדה והשינה משכרתו, והיה מעשה בר"ג שרכב על חמורו מעכו לכזיב, ור' אלעאי הלך אחרינו ומצא גלוסקא בדרך, ואמר לו ר"ג שיטול

בשבת, ר' חנינא בר יוסף אמר שנשכור ר' אסי אמר שלא, אמר ר' חייא נסמוך על ר' חנינא ונשכור אחי"כ שאלו את ר' יוחנן ואמר שמועיל לשכור בשבת.

דף טו ונהרדעי שאלו שר' יוחנן עצמו אמר ששוכר כמעבר, ולכאורה זה לענין הזה שלא מועיל לשכור בשבת, ויש לומר שר' יוחנן דיבר על הענין של שוה פרוטה שכמו שמועיל עירוב בפתות משה"כ כד מועיל לשכור בפתות משה"כ, וכמו שמועיל לערב ע"י שכירו לזקוק כד מועיל לשכור ע"י שכירו ולזקוק, וכמו שמועיל עירוב בה' בחצר אחת ע"י אחד מהם, כך בשכירות מועיל ע"י אחד מהמחשה, ור"א תהא בזה ואמר ר' זירא מה קשה לו, אמר רב ששת אדם גדול כמוך לא מבין מה קשה, ששמואל רבו אמר שכל מקום שאוסרים ומעריבים אפשר לבטל מקום שמעריבים ולא אוסרים, או שאוסרים ולא מעריבים לא מבטלים, ומקום שאוסרים ומעריבים שמבטלים זה לכאורה במקרה שיש בו חצירות אחת בתוך השניה, מקום שמעריבים ולא אוסרים זה מעריבים לכאורה מדובר כשיש נכרי, ואם בא קודם שבת ישכור אז, ואי"כ מדובר שבה בשבת, וכתוב שלא מבטלים. רב יוסף אמר שלא שמע שמועה זו אמר לו אביי שאמרת לנו את זה על דברי שמואל שאין ביטול רשות מחצר לחצר ולא בחורבה, ואמרת שמה שאין ביטול רשות מחצר לחצר זה דוקא ב' חצירות ופתח אחד ביניהם, אך זו לפנים מזה כיון שאוסרים מבטלים, אמר רב יוסף שאיך אמרתי כך בשם שמואל הרי הוא סובר שאין לנו בעירובין אלא כלשון המשנה חצר ולא חצירות, אמר אביי שדברים אלו אמרת לענין שמבין לחצירות חצר לבתים. ר' יוחנן סובר שיש ביטול רשות מחצר לחצר וגם בחורבה ונחלק על שמואל בחצירות ובחורבה שלא נאמר ששמואל חלק רק בחצירות כי לכל אחת יש תשמיש נפרד, אך יודה שמואל בחורבה שלכולם יש תשמיש אחד, ואם היו חולקים רק בחורבה היינו אומרים שר' יוחנן יודה שבחצירות אין ביטול רשות. אביי אומר ששמואל יודה בב' חצירות זו לפנים מזה שכיון שאוסרים מבטלים, ור"א סובר שלפעמים מבטלים ולפעמים לא, שאם נתנו העירוב בחיצונה ואחד מהפנימית או מהחיצונה שכן ולא עירב כולם אוסרים, ואם נתנו העירוב בפנימית ושכן אחד מהפנימית לערב כולם אוסרים או אחד מהחיצונה שכן ולא עירב פנימית מותרת והחיצונה אסורה, ואם נתנו העירוב בחיצונה ואחד מכולם שכן ולא עירב, הבן פנימית ששכח ולא עירב אינו יכול לבטל לפנימית כי העירוב אינו אצלם ואם יבטל החיצונה לא מועיל ביטול רשות מחצר לחצר, ובן החיצון ששכח אינו יכול לבטל החיצונה כי הפנימית אסורה עליו, ולפנימית אינו יכול לבטל כי אין ביטול רשות מחצר לחצר, וכשתנו העירוב בפנימית ואחד מהפנימית שכן אינו יכול לבטל לפנימית כי החיצונה אסורה, ולחיצונה אינו יכול לבטל כי אין ביטול רשות מחצר לחצר,

דף טז ואם אחד מהחיצונה שכן, הפנימית מותרת שסוגרת דלתה ומשתמשת לבדה, אך החיצונה אסורה ומועיל ביטול לחיצונה. ורב הונא בר רב יהושע שואל שאם שכן אחד מהפנימית לא נאסר שיבטל לפנימית וממילא החיצונה תהיה מותרת אך זה יועיל רק לר"א שאין צריך ביטול רשות לכל אחד אך לרבן צריך ביטול רשות לכל אחד מבני העירוב וממילא לא מועיל ביטול מחצר לחצר. כשפגשו רב חסדא ורב ששת, רב חסדא היה רועד מבקיאיתו של רב ששת ורב ששת רעד מפלפולו של רב חסדא, ופעם שאל רב חסדא מה הדין במקרה שהיו ב' בתים מב' צדי רה"י ובאו נכרים והקיפום מחציה בשבת, ולמ"ד שאין ביטול רשות מחצר לחצר גם באופן שאפשר לערב, וכאן ודאי אינו מועיל כי אתמול לא יכלו לערב ואי"כ לא יוכלו לבטל, והשאלה היא למ"ד שמועיל ביטול מחצר לחצר שיכלו לערב אתמול, ולכן מועיל ביטול אך כאן אתמול לא יכלו לערב אי"כ לא יוכלו לבטל, או שאין הבדל, אמר רב ששת שאין מבטלים, ובמקרה שהיה נכרי בחצר ומת בשבת למ"ד ששוכרים בשבת וגם מבטלים ק"ו שכאן שצריך רק ביטול מועיל ולמ"ד שאין שוכרים ומבטלים יתכן שיעוול ביטול לבד או שאין הבדל, אמר רב ששת שלדעתו מבטלים אך לרב המנוח לא מבטלים, שמואל אומר שנכרי הגר במבוי ויש לו פתח ד' על ד' הפתוח לבקעה אפילו הוא מוציא למבוי גמלים וקרונות כל היום אינו אוסר על בני המבוי כ"ש לו אויר בפתח שיחד לו, והסתפקו בפתוח לקרפף, ור"נ בר אמי אמר בשם רבותיו שגם נוה לו בפתח זה שיש שם יותר אויר מהמבוי, ורבה ורב יוסף אומרים שאם היה פתוח לקרפף בית שיתר אוסר ואם היה יותר מבית סאתים אינו אוסר, וכן אמר רב הונא לרבה בר קהלא. ר' יוחנן אומר שקרפף אפילו יותר מבית סאתים ולא הוקף לדירה אפילו גדול כור או כוריים הזורק לתוכו מרה"ר חייב כי הוא מחיצה של רה"י אך מחוסר דוירים, ורב הונא בר חנינא מה סלע בים שגבוה י' ורחב ד' לא מטלטלים ממנו לים ומהים אליו, ופחות מ"י מטלטלים עד בית סאתים ומשמע שיתר מבית סאתים אסור ואף שהוא טלטול מכרמלית לכרמלית אלא שיעור בית סאתים נאמר על גבוה י' שעד בית סאתים לא מטלטלים ומשמע שיתר כן מטלטלים שדינו ככרמלית אף שיש לו מחיצות וזה לא כר"י ויחנן, ואמר רבא שמי שאינו יודע להסביר ברייתות לא יכול לשאול על ר' יוחנן ודיוק של בית סאתים נאמר על מה שבתוכו מטלטלים רק עד בית סאתים ולא יותר, ורב אשי מבאר שרבנן אמרו שקרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה מטלטלים בו רק ב' ד' אמות, והם גם אמרו שאסור לטלטל מרה"י לכרמלית ואסור להעביר מהים רק עד בית סאתים שמטלטלים שזה רה"י גמורה, אך ביותר מבית סאתים שממילא לא מטלטלים היתרו לטלטל מהים וליים, שלא יאמרו שזה רה"י ויבואו לטלטל בכלו ואסור רק תוכו שזה מצוי ולא אסור מהים וליים שאינו מצוי, היה תינוק שנימול ושנשכח הים החמים ואמר רבה שביאמו מביתו מים חמים אחרים, אמר אביי שלא עירבו ואמר רבה שניתן לסמוך על היתרין אמר אביי שגם לא שיתפן, אמר רבה שיאמרו לנכרי להביא, ואמר אביי שרציתו להקשות לרבה ורב יוסף לא נתן לי כמו שאמר רב כהנא שבדאורייתא קודם שואלים ואחי"כ עושים מעשה ואילו בדרבנן קודם עושים ואחי"כ שואלים ואחר שהביאו מים אמר לו מה רצית להקשות אמר לו שהזאה על טמא הוא שבות וכן אמירה לעכו"ם

דף טח וכמו שהזאה שהיא שבות אינה דוחה שבת גם במקום מצוה, כך אמירה לנכרי שהיא שבות אינה דוחה שבת אמר לו שיש לחלק בין שבות של הזאה שהוא עם מעשה, אך אמירה לעכו"ם הוא שבות של מעשה שהרי לא אמרו לנכרי לחמם. אמר רבה בר רב חנן שאיך יתכן שמבוי זה שדרו בו גדולים שלא היה עירוב בו שיתוף אמר אביי שבות וכן אמירה לעכו"ם

העירוב, ואני טרוד בגרסתי ושאר האנשים לא אכפת להם, וגם אם אוכה להם פת בסלי כיון שאם ירצו ממני לא אוכל לתת כל שבת, ואי"כ בטל השיתוף כמו שכתוב שאם ירצו ממני המבוי ביקש יין או שמן ולא נתנו לו בטל השיתוף, ומה שלא הקנה להם רביעית חומץ מהחבית הוא בגלל שלא משתתפין במה שבאוצר, ומה שכתוב שששתתפין הוא כדעת ב"ה שחלקו במת בית שיש בו הרבה פתחים כולם סתמים ואם נפתח אחד מהם הוא טמא וכולם סתורים ואם חשב להוציא באחד מהם, או מחלון שיש בו ד' מציל על כל הפתחים ולב"ש דוקא כשחשב קודם שמת, ולב"ה אף אם חשב משמת, שאומרים שמתברר למפרע שכן רצה קודם ואי"כ גם בשיתוף מועיל באוצר שמתברר במה שלקחו שזה היה השיתוף. היה תינוק שנשפכו מימיו החמים ואמר רבא שניתן לשאול את אמו שהיא כחולה אם צריכה היא לחמים ואז יחמם נכרי גם עבור התינוק, אמר רב מרשיא שאימו אוכלת תמרים ואינה צריכה חמים אך יתכן שיש לה אדישות שאינה יודעת מה היא אוכלת. היה תינוק שנשפכו מימיו החמים ואמר רבא שיפנו כליו מבית האנשים לבית הנשים ואשכ שם ואבטל להם חצר זו, ורבינא שאל ששמואל אמר שיש ביטול רשות מחצר לחצר, אמר רבא שהוא סובר כר' יוחנן שיש ביטול רשות מחצר לחצר אמר לו שאם אינך סובר כשמואל יכול אתה להשאר במקומך ולבטל להם והם לך שהרי אמר רב שיתכן לבטל ולחזור ולבטל שוב, אמר רבא שבויה אני סובר כשמואל שלא מבטלים וחוזרים שוב, וזה לר' בגלל ששמואל סבר שלא מבטלים וחוזרים שזה כחצר אחרת ואין ביטול מחצר לחצר, אלא שלא יהיו דברי חכמים כצחוק. אין לומר שרב שמואל נחלקו במחלוקת ר"א ורבנן באגרי חצר ששכח אחד ולא עירב, אם המבטל רשות חצירו ביטול רשות ביתו, שלרבנן לא יבטל רשות ביתו ולכן אינו כבן חצר אחרת וכך סובר רב, ושמואל כר"א והוא דיבר רק בבית וחצר כי אי אפשר לגור בבית ללא חצר אבל לא אמר שהוא מסתלק מרשותו לגמרי ושמואל יכול לסבור גם כרבנן שהם רק אמרו שמה שביטל ביטול ומה שלא לא, אבל ממה שביטל ודאי חסדא לגמרי, ורב ששת אומר שזה מחלוקת תנאים לענין מי שנתן רשותו והוציא שלר"מ אוסר בין שווג בין מזיד ולר' יהודה אוסר רק במזיד ולא בשווג שר"מ סובר שמבטלים וחוזרים ומבטלים ולר' יהודה לא, ור"א אומר שלק"ע מבטלים וחוזרים, ונחלקו שלר"מ קנסו שווג כמזיד ולר' יהודה לא קנסו, ורב אשי אומר שרב שמואל נחלקו במחלוקת ר"א ורבנן. ר"ג במשנה הביא מעשה בצדוקי למרות שלא כתוב קודם אלא נכרי, ויש לומר שחסר במשנה שצדוקי כנכרי ור"ג הביא מעשה בצדוקי שהיה דר עמם במבוי ואמר אביי שיוציאו קודם הכלים שהוא לא יקדימום ויאסור עליהם, ובברייתא כתוב שחדר עם צדוקים וביתוסים הם אוסרים עליו ור"ג היה גר בשכנות לצדוקי ואמר לבניו מהרו והוציאו מה שאתם מוציאים והכניסו מה שאתם מכניסים עד שלא יוציא התועב הזה ויאסור עליכם שהרי ביטל רשותו לכם, וזה לר"מ ולר' יהודה רב בלשון אחרת מהרו ועשו צרכים במבוי עד שלא תחשך ויאסור עליכם, ומשמע לר"מ שאם הם הוציאו ואחי"כ הוא הוציא אינו אוסר עליהם,

דף טט ולעיל ראינו שלר"מ אוסר אף בשווג ולר' יהודה רק במזיד, ורב יוסף אומר שיש לגרוס בברייתא ההיא שלר"מ אינו אוסר גם במזיד ואביי מבאר שאסור רק אם לא החזיקו בני המבוי במבוי ואם החזיקו אינו אוסר, וכן ישנה ברייתא שאם עד שלא נתן רשותו הוציא לר"מ בין בשווג בין במזיד יכול לבטל ולר' יהודה מבטל רק בשווג ובמזיד אינו מבטל, ומי שנתן רשותו והוציא לר"מ אוסר בין בשווג בין במזיד ולר' יהודה אסור רק במזיד ובשווג לא, וכל זה כשלא החזיקו בני המבוי במבוי ואם החזיקו אינו אוסר אף במזיד. ר' יהודה גרס במועיל שיש לר"ג שיוציאו עד שלא תחשך ושמועיל שהוא כנכרי, ובמשנה שנינו עד שלא יוציא, ויש להוסיף עד שלא יוציא היום, או שיש לחלק בין מומר לחילול שבת בפרהסיא שהוא כנכרי ומומר רק בצניעה אינו כנכרי. והברייתא שאומרת מומר וגילוי פנים אינו מבטל רשות והכוונה מומר בגילוי פנים אינו יכול לבטל רשות, וזה כר' יהודה שהוא כנכרי. היה אחד שיצא ברה"י בקשר על בושם, וכשראה את ר' יהודה נשיאה כיסה אותה אמר ר' יהודה נשיאה, שאדם כמוהו שמבטיח יכול לבטל רשות לר' יהודה. רב הונא אמר שישאל מומר הוא מי שמחלל שבת בפרהסיא ור"נ שאל שלר"מ אפילו מומר לכל דבר מהתורה נחשב מומר ולרבנן מומר לדבר אחד אינו נחשב מומר חוץ מומר לעבודה זרה, ור"נ בר יצחק מבאר שמחלל שבת נחשב מומר לענין תניית רשות וביטול רשות, כמו שכתוב בברייתא שישאל מומר משמער שבת בשוק נותן רשות ומבטל רשות ואם אינו שומר שבת בשוק אינו מבטל רשות שדוקא יקרה יכול לתת ולבטל רשותו ובנכרי צריך לשכור שאומר הישראל רשותי קנויה לך או רשותי מבוטלת לך ולך צריך לזכות, ורב אשי מבאר ברב שהיא שהוא סובר כהנא שחילול שבת חמור כעבודה זרה, שכתוב בקרבן עולה מכם ולא כולכם פרט למומר, ודוקא מכם שרק בישראל מומר אינו מקריב ובעכו"ם מומר מקריב, מן ההבמה לרבות בני אדם הדומים לבהמה, ומותר לקבל קברות מופשעי ישראל כדי שיחזרו בתשובה חוץ ממומר ומנסך יין ומחלל שבת בפרהסיא, וכתוב בתחילת שמואל לא ופושעי ישראל כן, אלא ברישא מדובר במומר לכל התורה שלא מקבלים ממנו, וממומר לדבר אחד מקבלים, ובסיפא כתוב חוץ ממומר ומנסך יין ולא מדובר במומר לכל התורה שזה כתוב כבר ברישא אלא הכוונה למומר לנסך יין ולחלל שבת בפרהסיא וע"ז ושבת הם שנים. **משנה** אנשי חצר שאחד מהם שכן לערב אסור להכניס ולהוציא מביתו לו ולהם ואם נתנו לו רשותם לו מותר ולכולם אסור ואם הם שנים אוסרים זה על זה שאחד נותן ונטל רשות, ושנים רק נותנים רשות אך לא נטלים, לב"ש נותנים רשות רק מבעוד יום ולב"ה אף משחשכים, מי שנתן רשות והוציא לר"מ אוסר בין בשווג בין במזיד ולר' יהודה רק במזיד, אמר רבא ובשווג לא. **גמרא** משמע במשנה שהשוכח לערב אסור רק ביתו וחצירו מותר ולכאורה אם ביטל, גם ביתו מותר, ואם לא ביטל איך מותרת חצירו, ויש לומר שמדובר אסור ביטול רשות חצירו ולא ביתו, שמי שמבטל חצירו לא ביטל ביתו שיתכן שאדם גר בבית ללא חצר, ורשות כולם מותרת לו ולהם כי הוא כאורחם. נתנו לו רשותם לו מותר ולכולם אסור ולא אומרים שכולם כאורחיו כי יותר מסתבר שאחד אורח של ה', ולא ה' של אחד, ולכאורה משמע מהמשנה שמבטלים וחוזרים ומבטלים ויש לבאר שהכוונה שאם נתנו לו רשות מתחילתו לו מותר ולהם לא. שנים אוסרים זה לזה אפילו כשחמד ביטל לחבירו, והחידוש הוא שלא מועיל, כיון שכשביטל לא היה לו היתר בחצר הזו, המשנה מוסיפה שאחד נותן רשות ומבטל רשות והחידוש הוא בזה ששנים נותנים רשות ולא גוזרים שמה יבטלו להם.